

Izvor: www.tportal.hr

Prenosimo popis slavnih cenzuriranih romana.

William Burroughs, Goli ručak

Ovaj kontroverzni književnik vodio je buran život – bio je homoseksualac ovisan o morfiju, preprodavao je heroin, a unatoč svojoj seksualnoj orijentaciji čak se i oženio, i to u Hrvatskoj, Židovkom koju je spasio od progona za vrijeme Drugog svjetskog rata. Stoga nije ni čudno da je njegova uspješnica »Goli ručak« bila zabranjena 1965. godine u Bostonu. Optužbe su se odnosile na izbor tematike i jezik kojim se Burroughs koristi, a zabranu je poništio američki vrhovni sud već sljedeće godine.

Vladimir Nabokov, Lolita

Najpoznatiji roman ovoga Rusa u prvih nekoliko godina od kada je napisan nije imao sreće. Prvo nije mogao naći izdavača u SAD-u, zatim, kada je konačno objavljen u Francuskoj, bio je zabranjen četiri godine zbog optužbi za opscenost, a u Velikoj Britaniji bio je na glasu kao čista neobuzdana pornografija i također zabranjen do 1959. godine. Kada je konačno objavljen u SAD-u, prodan je u 100.000 primjeraka u prva dva tjedna.

Dan Brown, Da Vincijev kod

Oko ovog romana svojedobno se podigla velika prašina. Naime, 2003. godine kada je objavljen katolička crkva podigla se na noge zbog novih činjenica i strogo čuvanih crkvenih tajni, kao i kontroverznih pretpostavki i mišljenja koje je autor utkao u ovaj bestseller. No nije samo Crkva ta koja je pokušala zabraniti roman, njegova prodaja nije bila dopuštena u Libanonu, Jordanu,

Egiptu, Iranu, Pakistanu i nekim indijskim državama zbog tematike koja sramoti kršćanstvo. Bez obzira na to, »Da Vinci je kod« postao je globalno uspješan s preko 60 milijuna prodanih kopija prevedenih na 44 svjetska jezika i tako, ironično, postao druga najprodavanija knjiga na svijetu nakon Biblije.

Aleksandr Solženjicin, Jedan dan u životu Ivana Denisoviča

Nakon što je nekoliko godina i sam proveo u gulagu u Kazahstanu, Solženjicin je počeo pisati svoj poznati roman. Temeljio ga je na vlastitom logorskom iskustvu i u njega uključio vrlo realistične opise, što se nije svidjelo nekim vladajućim strukturama. U početku zabranjen, »Jedan dan u životu Ivana Denisoviča« dobio je dozvolu za objavljivanje nakon intervencije predsjednika Hruščova koji ga je odobrio unatoč protivljenju nekih svojih suradnika 1962. godine.

Milan Kundera, Nepodnošljiva lakoća postojanja

Kundera je samo jedan od autora žrtava komunističkog režima na tlu bivše Čehoslovačke. Godinu dana nakon što je napisao svoj prvi roman »Šala« (koji je zapravo satira na temu komunističkog načina života) Sovjeti su izveli invaziju na Čehoslovačku, a Kundera, koji je bio član Praškog proljeća, ubrzo se seli u Francusku. Njegova djela isprva su bila na crnoj listi, a zatim je zabranjeno i njihovo izdavanje. U Francuskoj Kundera piše svoju uspješnicu »Nepodnošljiva lakoća postojanja« koja također biva zabranjena u Čehoslovačkoj sve do sloma režima 1989. godine.

Federico Garcia Lorca, opus radova

Ovaj španjolski pjesnik također je postao žrtva političkih zbivanja. Nakon što se našao usred španjolskog građanskog rata ubijen je u Granadi 1936. godine. No kao da to nije bilo dovoljno. Nakon njegove smrti Francova vlast dala je uništiti sva njegova djela te je zabranila spominjanje njegova imena zbog optužbi da je Lorca bio dio rušilačkog pokreta. Uspomena na njega bila je potisnuta sve do Francove smrti 1975. godine.

Boris Pasternak, Doktor Živago

Ruski pisac također se nije svidao režimu svoje matične države. Njegov je »Doktor Živago« bio na zlu glasu u SSSR-u iako ga gotovo nitko nikada nije ni pročitao, a u isto vrijeme proslavio je svoga autora na američkom tlu gdje je čak 26 tjedana proveo na vrhu The New York Timesove liste najprodavanijih knjiga. Kako bi uopće bio objavljen, morao je biti prokrijumčaren u Italiju gdje je i prvi puta objavljen. Sovjetske vlasti zahtjevale su i izbacivanje Pasternaka iz SSSR-a zbog njegove kritike boljševizma. To se ipak nije dogodilo, a Živago je konačno ondje i dopušten u sumrak režima 1988. godine.

George Orwell, Životinjska farma

Alegorijska novela Georgea Orwella, koja je zapravo satira na temu Staljina i njegovog totalističkog komunizma bila je, naravno, zabranjena u Sovjetskom Savezu zbog svoje antikomunističke tematike, no bila je zabranjena i u SAD-u zbog uvoda koji su Amerikanci shvatili kao komunistički, a odnosio se na kritiku stanja u Velikoj Britaniji. Magazin Time 2005. ju je godine stavio na popis 100 najboljih romana.

Aung San Suu Kyi, Freedom from fear

Mijanmarska političarka i aktivistica u posljednjih je dvadesetak godina svoga života čak 15 provela u pritvoru zbog svojih aktivističkih aktivnosti i pružanja represije, a u zatočeništvu je napisala mnoge eseje koje je 1991. godine sakupila u knjigu pod nazivom »Freedom from fear«. U međuvremenu je primila i Nobelovu nagradu za mir i nagradu Saharov za slobodu govora. Posljednji je puta puštena iz kućnog pritvora 2010. godine, a na izborima prošle godine njezina je stranka osvojila većinu mjesta u donjem domu parlamenta i tako postala najjača opozicijska stranka u Mijanmaru, a Aung San Suu Kyi postala je simbol borbe za demokraciju u cijelome svijetu. Njezino je djelo još uvijek zabranjeno u Mijanmaru.

J. K. Rowling, Harry Potter

Iako najpoznatiji mali čarobnjak nikada nije bio službeno zabranjen, velika se prašina podigla u vrijeme kada je izašao na književno tržište. Naime, mnoge religijske skupine digle su glas i tražile da se knjige zabrane djeci zbog upotrebe magije i promoviranja vješticačenja. Serijal je ipak postao svjetski popularan i doživio je jednako uspješne filmske adaptacije.